Verohallinto
PL 325
00052 VERO

Lakivaliokunnalle

13.1.2023

Viite / Diaarinumero

Eduskunnan lakivaliokunta on varannut Verohallinnolle tilaisuuden antaa lausunto käsiteltävänä olevasta yrityssaneerauslain muuttamisesta annetusta hallituksen esityksestä (HE 251/2022).

Verohallinto kunnioittavasti lausuu esityksestä seuraavaa:

Verohallinto on ollut edustettuna oikeusministeriön asettamassa työryhmässä, jonka laatimaan mietintöön hallituksen esitys perustuu. Verohallinto on esittänyt näkemyksiään lakiehdotuksesta myös työryhmän mietintöön antamassaan lausuntopalautteessa.

Työryhmän mietinnössä on käsitelty kattavasti yrityssaneerauslain soveltamiskäytännössä havaittuja ongelmia ja pyritty myös selvittämään, miten nämä ongelmat ovat todennettavissa tilasto- ja tutkimustiedon perusteella. Osaan ongelmista on ehdotettu lainsäädännöllisiä ratkaisuja, mutta joidenkin ongelmien osalta on jouduttu toteamaan, ettei ole löydetty oikeudellisesti kestävää muutosehdotusta. Mietintöön on kirjoitettu perusteluja myös niistä ratkaisuvaihtoehdoista, joita ei ole pidetty mahdollisina toteuttaa ainakaan tässä vaiheessa; yrityssaneerausmenettelyssä on edelleenkin kehittämisen varaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset ovat Verohallinnon näkemyksen mukaan kannatettavia ja oikean suuntaisia.

Selvittäjän tehtäviä koskeviin säännöksiin (8 § ja 11 §) ehdotetaan muutoksia, joiden tavoitteena on korostaa nimenomaan selvittämistä eikä selvityksen laatimista: selvittäjän tulisi aikaisempaa enemmän keskittyä saneerauksen onnistumisen kannalta olennaisiin kysymyksiin, varsinkin jos tilanne muuttuu tai tilanne on erilainen kuin mitä saneeraushakemuksessa on esitetty. On velkojan kannalta erittäin hyvä, että hallituksen esitystä valmistellut työryhmä ei päätynyt ehdottamaan em. selvityksestä ja velkojien informoinnista luopumista mikroyritysten osalta. Velkojalle on aina tärkeää saada menettelyn aloittamisen jälkeen olennaista, oikeaa ja ajantasaista tietoa velallisen taloudellisesta tilanteesta.

Eräiden määräaikojen asettaminen tuomioistuimessa yhdellä kertaa (71 §) parantaa saneerausmenettelyn kulun ennakoitavuutta ja toivottavasti jouduttaa menettelyn etenemistä. Verohallinnon näkemyksen mukaan ehdotettu sääntely turvaa riittävästi sen, että velkoja pysyy ajan tasalla ja pystyy antamaan tarvittavat lausumat oikea-aikaisesti.

Verohallinto on pitänyt lain valmistelussa tärkeänä takaisinsaantia koskevien ongelmakohtien ratkaisemista. Esimerkiksi verojen maksu kriittisenä aikana voi tietyin takaisinsaantilaissa säädetyin edellytyksin peräytyä, jolloin Verohallinto selvittäjän vaatimuksesta palauttaa saamansa maksun. Takaisinsaannin perusteena voi olla myös velallisen ja velallisen läheisen suoranaisesti velkojien vahingoksi tekemiä oikeustoimia. Takaisinsaantisääntelyn tavoitteena on velkojia vahingoittavien toimien peräyttäminen ja velkojien yhdenvertainen kohtelu, joten Verohallinnon käsityksen mukaan takaisinsaantipalautuksen tulisi tulla koko velkojatahon hyödyksi. Voimassa oleva laissa ei säädetä takaisinsaannin perusteella palautettujen varojen käytöstä mitään, ja koska saneerausmenettely ei vaikuta velallisen määräysvaltaan ja varojen hallintaan, palautuneet varat tulevat velallisen käyttöön. Lakiehdotuksessa (36 § 2 momentti) on Verohallinnon näkemyksen mukaan hyvä ratkaisu tähän ongelmaan: varat eivät palaudu velallisen hallintaan suoraan, vaan takaisinsaantipalautuksen käyttö ratkaistaan maksuohjelmassa.

Saneeraushakemusten käsittelyn ongelmien syynä lienee pääasiassa saneeraukseen hakeutuminen liian myöhään, jopa vasta konkurssihakemuksen vireille tultua. Saneeraushakemuksen käsittely pitkittyy, koska hakemukset voivat olla puutteellisia ja niiden täydentämiseen annetaan lisäaikaa. Saneeraushakemuksen hylkäämisen jälkeen on mahdollista tehdä uusi saneeraushakemus, joka entisestään viivästyttää tosiasiassa maksukyvyttömän velallisen konkurssiin asettamista. Ehdotetut säännökset konkurssihakemuksen käsittelyn jatkamisesta rinnakkain saneeraushakemuksen käsittelyn kanssa (24 §) sekä hakemuksen hylkäämisestä kirjallisessa nopeutetussa menettelyssä (70 §) toivottavasti parantavat tilannetta. Tuomioistuinkäytännön yhtenäistämistä varten on perusteltua selventää käsittelyä koskevaa sääntelyä, vaikka voimassa oleva lainsäädäntö ei nykyisinkään estäisi tuomioistuimia toimimasta ehdotettujen pykälien mukaisesti.

Johtava perinnän asiantuntija Seija Kareinen

Verohallinto
Verotuksen ohjausyksikkö
Vääksyntie 4
Helsinki

www.vero.fi
puh. 029 512 000
faksi 029 512 6100